

Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

DECRET 81/2022, de 10 de juny, del Consell, pel qual s'amplien, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, els municipis designats com a zones vulnerables a la contaminació de les aigües per nitrats procedents de fonts agràries. [2022/5520]

Preàmbul

L'aigua és un recurs natural valuós, que ha de ser protegit de la contaminació per a evitar el seu deteriorament. En particular, l'aigua subterrània és el recurs hídric més sensible a la contaminació perquè, tot i que és difícil de contaminar, quan aquesta es produeix, la seua recuperació a l'estat inicial és lenta i complicada. Això es deu al fet que el seu ritme de renovació és molt lent, i el temps de permanència d'un contaminant pot ser de diversos anys. Per aquests factors, l'efecte de les accions preventives no s'arriba a reflectir fins passats uns anys. Al contrari, la dinàmica de les masses d'aigua superficials escurça el temps de permanència dels contaminants a uns pocs dies, de manera que qualsevol actuació que minimitze la contaminació d'aquestes masses té un efecte visible a curt termini.

La Directiva 91/676/CEE, de 12 de desembre, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats d'origen agrícola, va ser traslladada a la normativa espanyola per mitjà del Reial decret 261/1996, de 16 de febrer, derogat pel Reial decret 47/2022, de 18 de gener. L'objectiu d'aquestes normes és establir les mesures necessàries per a reduir la contaminació de les aigües superficials continentals, les aigües de transició, les aigües costaneres i les aigües subterrànies, causada pels nitrats procedents de fonts agràries.

Les normatives esmentades imposen als estats membres l'obligació d'identificar les aigües que es troben afectades, o en risc d'estar-ho, per la contaminació per nitrats de procedència agrària. D'altra banda, s'estableixen els criteris a seguir per a designar les zones vulnerables en aquells territoris en què les pèrdues de nitrogen per lixiviació i vessament donen lloc a la contaminació per nitrats. Una vegada determinades aquestes zones, s'hauran de realitzar i posar en funcionament programes d'actuació coordinats amb tècniques agrícoles adequades, amb la finalitat d'eliminar o minimitzar els efectes dels nitrats sobre les aigües.

En aplicació de tot l'anterior, el Consell va aprovar el Decret 13/2000, de 25 de gener, pel qual es van designar, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, determinats municipis com a zones vulnerables a la contaminació de les aigües per nitrats d'origen procedents de fonts agràries. Aquesta designació es va ampliar mitjançant el Decret 11/2004, de 30 de gener, del Consell, i el Decret 218/2009, de 4 de desembre, del Consell. Aquestes normatives es van derogar pel Decret 86/2018, de 22 de juny, del Consell, pel qual es designen municipis com a zones vulnerables a la contaminació de les aigües per nitrats procedents de fonts agràries.

Així mateix, la Generalitat, per mitjà de l'Ordre 7/2010, de 10 de febrer, va aprovar el Codi valencià de bones pràctiques agràries, i amb l'Ordre de 12 de desembre de 2008 es va establir el Programa d'actuació sobre les zones vulnerables designades a la Comunitat Valenciana, modificada per l'Ordre 10/2010, de 24 de febrer. Normatives actualment derogades per l'Ordre 10/2018, de 27 de febrer, de la Conselleria d'Agricultura, Medi ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, sobre la utilització de matèries fertilitzants nitrogenades en les explotacions agràries de la Comunitat Valenciana.

Les zones designades com a vulnerables han de ser revisades cada tres anys, la qual cosa pot ocasionar-ne la modificació o ampliació, d'acord amb el que estableix l'article 4.1 de l'esmentat Reial decret 47/2022, de 18 de gener.

Després del procés de planificació que va culminar amb l'aprovació dels plans hidrològics de les demarcacions del Xúquer, Segura i Ebre per al període 2015-2021, s'ha recopilat i valorat tota la informació sobre l'estat de les masses d'aigua superficials i subterrànies. En paral·lel, la Comissió Europea ha obert contra el Regne d'Espanya la Carta de citació número 2018/2250, per incompliment de les obligacions deri-

Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica

DECRETO 81/2022, de 10 de junio, del Consell, por el que se amplían, en el ámbito de la Comunitat Valenciana, los municipios designados como zonas vulnerables a la contaminación de las aguas por nitratos procedentes de fuentes agrarias. [2022/5520]

Preámbulo

El agua es un recurso natural valioso, que debe ser protegido de la contaminación para evitar su deterioro. En particular, el agua subterránea es el recurso hídrico más sensible a la contaminación porque, aunque es difícil de contaminar, cuando esta se produce, su recuperación al estado inicial es lenta y complicada. Esto se debe a que su ritmo de renovación es muy lento, y el tiempo de permanencia de un contaminante puede ser de varios años. Por estos factores, el efecto de las acciones preventivas no se llega a reflejar hasta pasados unos años. Al contrario, la dinámica de las masas de agua superficiales acorta el tiempo de permanencia de los contaminantes a unos pocos días, por lo que cualquier actuación que minimice la contaminación de estas masas tiene un efecto visible a corto plazo.

La Directiva 91/676/CEE, de 12 de diciembre de 1991, relativa a la protección de las aguas contra la contaminación producida por nitratos de origen agrícola, fue transpuesta a la normativa española mediante el Real decreto 261/1996, de 16 de febrero, derogado por el Real decreto 47/2022, de 18 de enero. El objetivo de estas normas es establecer las medidas necesarias para reducir la contaminación de las aguas superficiales continentales, las aguas de transición, las aguas costeras y las aguas subterráneas, causada por los nitratos procedentes de fuentes agrarias.

Las normativas mencionadas imponen a los Estados miembros la obligación de identificar las aguas que se hallen afectadas o en riesgo de estarlo, por la contaminación por nitratos de procedencia agraria. Por otra parte, establecen los criterios a seguir para designar las zonas vulnerables, a aquellos territorios cuyas pérdidas de nitrógeno por lixiviación y escorrentía dan lugar a la contaminación por nitratos. Una vez determinadas tales zonas, se deberán realizar y poner en funcionamiento programas de actuación coordinados con técnicas agrícolas adecuadas, con la finalidad de eliminar o minimizar los efectos de los nitratos sobre las aguas.

En aplicación de todo lo anterior, el Consell aprobó el Decreto 13/2000, de 25 de enero, por el que se designaron, en el ámbito de la Comunitat Valenciana, determinados municipios como zonas vulnerables a la contaminación de las aguas por nitratos de origen procedentes de fuentes agrarias. Esta designación se amplió mediante el Decreto 11/2004, de 30 de enero, del Consell, y el Decreto 218/2009, de 4 de diciembre, del Consell. Estas normativas se derogaron por el Decreto 86/2018, de 22 de junio, del Consell, por el que se designa municipios como zonas vulnerables a la contaminación de las aguas por nitratos procedentes de fuentes agrarias.

Asimismo, la Generalitat mediante la Orden 7/2010, de 10 de febrero, aprobó el Código Valenciano de Buenas Prácticas Agrarias, y con la Orden de 12 de diciembre de 2008, se estableció el Programa de Actuación sobre las Zonas Vulnerables designadas en la Comunitat Valenciana, modificada por la Orden 10/2010, de 24 de febrero. Normativas actualmente derogadas por la Orden 10/2018, de 27 de febrero, de la Conselleria de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural, sobre la utilización de materias fertilizantes nitrogenadas en las explotaciones agrarias de la Comunitat Valenciana.

Las zonas designadas como vulnerables deben ser revisadas cada tres años, lo que puede ocasionar su modificación o ampliación, de acuerdo con lo establecido en el artículo 4.1 del citado Real decreto 47/2022, de 18 de enero.

Tras el proceso de planificación que culminó con la aprobación de los planes hidrológicos de las Demarcaciones del Júcar, Segura y Ebro para el periodo 2015-2021, se ha recopilado y valorado toda la información sobre el estado de las masas de agua superficiales y subterráneas. En paralelo, la Comisión Europea ha abierto contra el Reino de España la Carta de Emplazamiento núm. 2018/2250, por incumplimiento de las

vades de la Directiva 91/676/CEE del Consell; un dels punts d'aquesta és l'incompliment de l'article 3.4, Deficiència en la declaració de zones vulnerables. Després de la revisió de les deficiències detectades per la Comissió Europea, i després de la revisió de la informació actualitzada pels organismes de conca, s'ha considerat necessari l'ampliació dels termes municipals designats com a zones vulnerables, i amb això, complir les exigències de la Comissió Europea.

Per tot això, naix aquesta norma amb plena adequació als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica i transparència; tot això, en virtut del que disposa l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. I està també inclosa en el Pla normatiu de l'Administració de la Generalitat per a 2022.

En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, d'acord amb el Decret 105/2019, de 5 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix l'estructura bàsica de la Presidència i de les conselleries de la Generalitat, té atribuïdes, entre altres, competències en matèria de planificació, gestió i protecció dels recursos hídrics a la Comunitat Valenciana.

Per tot això, complits els tràmits procedimentals previstos en l'article 43 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, inclòs l'informe de l'Advocacia de la Generalitat, a proposta de la consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, amb la deliberació prèvia del Consell en la sessió celebrada el dia 10 de juny de 2022,

DECRETE

Article únic. Designació de zones vulnerables a la Comunitat Valenciana

S'amplia la designació com a zones vulnerables a la Comunitat Valenciana, als efectes assenyalats en el Reial decret 47/2022, de 18 de gener, sobre protecció de les aigües contra la contaminació difusa produïda pels nitrats procedents de fonts agràries, als termes municipals recollits en els annexos I i II, i associats a les masses d'aigua subterrànies i superficials afectades per aquesta classe de contaminació.

Les zones a què es refereix el paràgraf anterior seran objecte de modificació o ampliació, d'acord amb el que estableix l'article 4.1 del Reial decret 47/2022, de 18 de gener, sobre protecció de les aigües contra la contaminació difusa produïda pels nitrats procedents de fonts agràries.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Regla de no despesa

La implementació i desplegament posterior d'aquest decret no podrà tindre cap incidència en la dotació de tots i cada un dels capítols de despesa assignats i, en tot cas, haurà de ser atès amb els mitjans personals i materials d'aquest.

Segona. Comunicació a altres organismes

La conselleria amb competències en matèria de medi ambient comunicarà al ministeri amb competències en aquesta matèria la relació de zones vulnerables designades per mitjà del present decret, així com les modificacions que, si és el cas, es realitzen en el futur.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Habilitació normativa

Es faculta la persona titular de la conselleria amb competències en matèria de medi ambient perquè, en l'àmbit de les seues competències, dicte les disposicions necessàries per a l'execució i desplegament d'aquest decret.

obligaciones derivadas de la Directiva 91/676/CEE del Consejo; siendo uno de los puntos de la misma el incumplimiento del artículo 3.4. Deficiencia en la declaración de Zonas Vulnerables. Tras la revisión de las deficiencias detectadas por la Comisión Europea, y tras la revisión de la información actualizada por los organismos de cuenca, se ha considerado necesario la ampliación de los términos municipales designados como zonas vulnerables, y con ello, dar cumplimiento a las exigencias de la Comisión Europea.

Por todo ello, nace esta norma con plena adecuación a los principios de necesidad, eficacia, proporcionalidad, seguridad jurídica y transparencia; todo ello en virtud de lo dispuesto en el artículo 129 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas. Estando también incluida en el Plan normativo de la Administración de la Generalitat para 2022.

En el ámbito de la Administración de la Generalitat, la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, de acuerdo con el Decreto 105/2019, de 5 de julio, del Consell, por el que se establece la estructura básica de la Presidencia y de las consellerias de la Generalitat, tiene atribuidas, entre otras, competencias en materia de planificación, gestión y protección de los recursos hídricos en la Comunitat Valenciana.

Por todo ello, cumplidos los trámites procedimentales previstos en el artículo 43 de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, del Consell, incluido el informe de la Abogacía de la Generalitat, a propuesta de la consellera de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, oído/conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, previa deliberación del Consell en la sesión celebrada el día 10 de junio de 2022,

DECRETO

Artículo único. Designación de zonas vulnerables en la Comunitat Valenciana

Se amplia la designación como zonas vulnerables en la Comunitat Valenciana, a los efectos señalados en el Real decreto 47/2022, de 18 de enero, sobre protección de las aguas contra la contaminación difusa producida por los nitratos procedentes de fuentes agrarias, los términos municipales recogidos en los anexos I y II, y asociados a las masas de agua subterráneas y superficiales afectadas por este tipo de contaminación.

Las zonas a que se refiere el párrafo anterior serán objeto de modificación o ampliación, de acuerdo con lo establecido en el artículo 4.1 del Real decreto 47/2022, de 18 de enero, sobre protección de las aguas contra la contaminación difusa producida por los nitratos procedentes de fuentes agrarias.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Regla de no gasto

La implementación y posterior desarrollo de este decreto no podrá tener incidencia alguna en la dotación de todos y cada uno de los capítulos de gasto asignados y, en todo caso, deberá ser atendido con los medios personales y materiales de este.

Segunda. Comunicación a otros organismos

La conselleria con competencias en materia de medio ambiente comunicará al ministerio con competencias en esta materia la relación de zonas vulnerables designadas mediante el presente decreto, así como las modificaciones que en su caso se realicen en el futuro.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Habilitación normativa

Se faculta a la persona titular de la conselleria con competencias en materia de medio ambiente para que, en el ámbito de sus competencias, dicte las disposiciones necesarias para la ejecución y desarrollo del presente decreto.

Segona. Entrada en vigor

La present disposició entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 10 de juny de 2022.

El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER

La consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural,
Emergència Climàtica i Transició Ecològica,
MIREIA MOLLÀ HERRERA

Segunda. Entrada en vigor

La presente disposición entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 10 de junio de 2022

El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER

La consellera de Agricultura, Desarrollo Rural,
Emergencia Climática y Transición Ecológica,
MIREIA MOLLÀ HERRERA

ANNEX I / ANEXO I

Termes municipals designats com a zones vulnerables associats a les masses d'aigua subterrànies afectades per la contaminació per nitrats d'origen agrari a la Comunitat Valenciana
Términos municipales designados como zonas vulnerables asociados a las masas de agua subterráneas afectadas por la contaminación por nitratos de origen agrario en la Comunitat Valenciana

DEMARCATIÓ HIDROGRÀFICA DEL XÚQUER / DEMARCACION HIDROGRAFICA DEL JÚCAR		
Codi massa Código masa	Denominació Denominación	Municip Municipio
ES080MSBT080.106	Plana de Sénia	Canet lo Roig
ES080MSBT080.109	Maestrat oriental / Maestrazgo oriental	Càlig, Sant Mateu, Traiguera, Vall d'Alba
ES080MSBT080.124	Sierra del Toro	Barracas, Toro (el)
ES080MSBT080.125	Jérica	Jérica
ES080MSBT080.130	Palància mitjà / medio Palancia	Segorbe
ES080MSBT080.133	Requena-Utiel	Requena
ES080MSBT080.140	Buñol-Cheste	Alborache
ES080MSBT080.144	Sierra del Ave	Cortes de Pallás, Requena
ES080MSBT080.147	Caroig sud / Caroché sur	Enguera, Moixent/Mogente
ES080MSBT080.156	Serra Grossa	Moixent/Mogente
ES080MSBT080.169	Muro de Alcoy	Cocentaina
ES080MSBT080.179	Depressió de Benissa	Calp, Teulada

ANNEX II / ANEXO II

Termes municipals designats com a zones vulnerables associats a les masses d'aigua superficials afectades per la contaminació per nitrats d'origen agrari a la Comunitat Valenciana
Términos municipales designados como zonas vulnerables asociados a las masas de agua superficiales afectadas por la contaminación por nitratos de origen agrario en la Comunitat Valenciana

DEMARCATIÓ HIDROGRÀFICA DEL XÚQUER / DEMARCACIÓN HIDROGRÁFICA DEL JÚCAR			
Sistema d'explotació Sistema de explotación	Codi massa Código masa	Denominació Denominación	Termes municipals Términos municipales
Categoria rius Categoría ríos			
Millars – Plana de Castelló Mijares – Plana de Castellón	ES080MSPF09.01	Riu Sec: capçalera – Castelló	Benicàssim/ Benicasim, Borriol, Castelló de la Plana, Pobra de Tornesa (la), Vilafamés, Sant Joan de Moró
Xúquer /Júcar	ES080MSPF16.02	Rambla del Poio: barranc dels Cavalls – Paiporta Rambla del Poyo: barranco de Els Cavalls – Paiporta	Alaquàs, Aldaia, Quart de Poblet, Xirivella, Chiva, Godella, Manises, Montserrat, Paiporta, Picanya, Picassent, Torrent, Turís, València

	ES080MSPF18.29.01.03.01.02	Riu Cànyoles: Canals – riu Albaida	Alcudia de Crespins (l'), Canals, Cerdà, Granja de la Costera (la), Xàtiva, Llanera de Ranes, Llosa de Ranes (la), Novetlé/ <i>Novelé</i> , Rotglà i Corberà, Sellent, Torrella, Vallés, Castelló
Marina Baixa, la	ES080MSPF29.03	Riu Amadòrio: E. Amadòrio – A7	Orxeta, Rellu, Vila joiosa (la)/ Villajoyosa
Vinalopó – Alacantí	ES080MSPF31.05	Riu Vinalopó: Sax – Barranc Derramador <i>Río Vinalopó: Sax – Barranco Derramador</i>	Biar, Castalla, Elda, Monòver/ <i>Monóvar</i> , Petrer, Salinas, Sax, Tibi, Villena
Categoria llacs <i>Categoría lagos</i>			
Sénia – Maestrat	ES080MSPFL01	Prat de Cabanes	Alcalà de Xivert, Benlloc, Cabanes, Torrealba
Millars – Plana de Castelló <i>Mijares – Plana de Castelló</i>	ES080MSPFL02	Marjal i Estanys d'Almenara	Almenara, Benavites, Benifairó de les Valls, Canet d'en Berenguer, Faura, Llosa (la), Moncofa, Quart de les Valls, Quartell, Sagunt, Vall d'Uixó (la), Xilxes / <i>Chilches</i>
Xúquer / <i>Júcar</i>	ES080MSPFL06	L'Albufera	Albal, Albalat de la Ribera, Alfafar, Alfarp, Algemesí, Alginet, Almussafes, Benetússer, Benifaió, Beniparrell, Carlet, Catarroja, Cullera, Llombai, Massanassa, Paiporta, Sedaví, Silla, Sollana, Sueca, València
Categoria embassaments <i>Categoría embalses</i>			
Millars – Plana de Castelló <i>Mijares – Plana de Castelló</i>	ES080MSPF10.12.01.04.01.02	Alcora (l)	Alcora (l'), Figeroles, Lluçena/ <i>Lucena del Cid</i>
	ES080MSPF10.12.01.05	Maria Cristina	Alcora (l'), Borriol, Castelló de la Plana, Lluçena/ <i>Lucena del Cid</i> , Onda, Sant Joan de Moró, Vilafamés
Palància – Los Valles <i>Palancia – Los Valles</i>	ES080MSPF13.04	Regajo	Benafer, Caudiel, Gaibiel, Higuera, Jérica; Matet, Paviás, Torralba del Pinar, Vall de Almonacid, Villamalur, Viver
Túria/ <i>Turia</i>	ES080MSPF15.13.01.02	Buseo	Chera, Chiva, Gestalgar, Loriguilla, Siete Aguas, Sot de Chera
Xúquer/ <i>Júcar</i>	ES080MSPF18.25	Tous	Cortes de Pallás, Dos Aguas, Millares, Navarrés, Tous
	ES080MSPF18.29.01.02	Bellús	Alfarrasí, Barxeta, Bellús, Benigànim, Benissuera, Castelló de Rugat, Quatretonda, Genovés (el), Guadasséquies, Llutxent, Montaverner, Olleria (l'), Otos, la Pobla del Duc, Rugat, Sempere
	ES080MSPF18.32.01.06	Forata	Cortes de Pallás, Yátova
Serpis	ES080MSPF21.04	Beniarrés	Alcocer de Planes, Almudaina, Balones, Beniarrés, Benimarfull, Benimassot, Benillup, Gaianes, Muro de Alcoy, Planes
Marina Baixa	ES080MSPF28.02.01.01	Guadalest	Beniardá, Benifato, Banimantell, Confrides, Quatretondeta, Facheca, Castell de Guadalest (el)
Vinalopó – Alacantí	ES080MSPF30.02	Tibi	Tibi